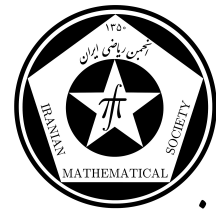

پاسخ سوالات آزمون نوبت دوم
چهل و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی
انجمن ریاضی ایران
جلسه دوم ۱۴۰۳/۲/۱۲

انجمن ریاضی ایران

(۷) فرض کنید n عددی طبیعی باشد و $\{a_1, \dots, a_n\}$ و $\{b_1, \dots, b_n\}$ دو مجموعه n عضوی از اعداد حقیقی باشند. اگر برای هر عدد حقیقی t داشته باشیم $\sum_{i=1}^n |a_i - t| \leq \sum_{i=1}^n |b_i - t|$ ، ثابت کنید

$$\sum_{i=1}^n a_i = \sum_{i=1}^n b_i$$

پاسخ: اگر t را کوچکتر یا مساوی $\min\{a_1, \dots, a_n, b_1, \dots, b_n\}$ بگیریم داریم

$$\sum_{i=1}^n (a_i - t) \leq \sum_{i=1}^n (b_i - t)$$

بنابراین

$$\sum_{i=1}^n a_i \leq \sum_{i=1}^n b_i.$$

همچنین اگر t را بزرگتر یا مساوی $\max\{a_1, \dots, a_n, b_1, \dots, b_n\}$ بگیریم داریم

$$\sum_{i=1}^n t - a_i \leq \sum_{i=1}^n t - b_i$$

بنابراین

$$\sum_{i=1}^n b_i \leq \sum_{i=1}^n a_i$$

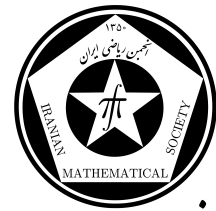
پس حکم ثابت می شود.

کانال تلگرام مسابقات دانشجویی @SCoIMS

کانال انجمن ریاضی ایران @IranianMathematicalSociety

پاسخ سوالات آزمون نوبت دوم
چهل و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی
انجمن ریاضی ایران
جلسه دوم ۱۴۰۳/۲/۱۲

انجمن ریاضی ایران

۸) فرض کنید A یک ماتریس مربعی با درایه‌های حقیقی باشد. اگر $A - A^2$ یک ماتریس پوچتوان باشد، ثابت کنید چندجمله‌ای‌های مشخصه A و A^2 برابرند.

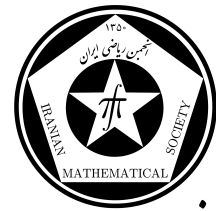
پاسخ: اگر $\lambda_1, \dots, \lambda_n$ همه مقادیر ویژه A با احتساب تکرار باشند آن‌گاه $\lambda_1^2, \dots, \lambda_n^2$ همه مقادیر ویژه A^2 با احتساب تکرار و $\lambda_1 - \lambda_1^2, \dots, \lambda_n - \lambda_n^2$ همه مقادیر ویژه $A - A^2$ با احتساب تکرار هستند. چون $A - A^2$ پوچتوان است تمام مقادیر ویژه آن صفرند پس به ازای هر i ، $\lambda_i - \lambda_i^2 = 0$ در نتیجه $\lambda_i = \lambda_i^2$. بنابراین چندجمله‌ای مشخصه A یعنی $\prod_{i=1}^n (x - \lambda_i)$ با چندجمله‌ای مشخصه A^2 یعنی $\prod_{i=1}^n (x - \lambda_i^2)$ برابر است.

کانال تلگرام مسابقات دانشجویی @SCoIMS

کانال انجمن ریاضی ایران @IranianMathematicalSociety

پاسخ سوالات آزمون نوبت دوم
چهل و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی
انجمن ریاضی ایران
جلسه دوم ۱۴۰۳/۲/۱۲

انجمن ریاضی ایران

۹) فرض کنید (X, d) یک فضای متریک فشرده باشد. تابع پیوسته $T : X \rightarrow X$ دارای این خاصیت است که برای هر دو نقطه متمایز $x, y \in X$ عدد طبیعی n وجود دارد که $d(T^n(x), T^n(y)) < d(x, y)$. ثابت کنید $x_* \in X$ وجود دارد که $T(x_*) = x_*$. (منظور از T^n ، n بار ترکیب T با خودش است).

پاسخ: تابع $\varphi : X \rightarrow [0, +\infty)$ با ضابطه $\varphi(x) = d(x, T(x))$ را در نظر بگیرید. با توجه به پیوستگی تابع T و متریک d ، تابعی پیوسته است. به دلیل فشردگی X ، نقطه $x_* \in X$ وجود دارد که

$$\varphi(x_*) = \min\{\varphi(x) : x \in X\}$$

حال اگر $\varphi(x_*) > 0$ ، $T(x_*) \neq x_*$ و طبق فرض مسئله می‌توان $n \in \mathbb{N}$ یافت که

$$d(T^n(x_*), T^n(T(x_*))) < d(x_*, T(x_*))$$

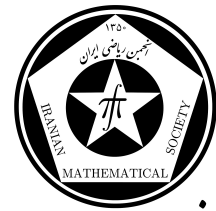
این یعنی $\varphi(T^n(x_*)) < \varphi(x_*)$ که با مینیمم بودن $\varphi(x_*)$ تناقض دارد. بنابراین $\varphi(x_*) = 0$ که نتیجه می‌دهد $d(x_*, T(x_*)) = 0$ و معادلاً $T(x_*) = x_*$.

کانال تلگرام مسابقات دانشجویی @SCoIMS

کانال انجمن ریاضی ایران @IranianMathematicalSociety

پاسخ سوالات آزمون نوبت دوم
چهل و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی
انجمن ریاضی ایران
جلسه دوم ۱۴۰۳/۲/۱۲

انجمن ریاضی ایران

۱° فرض کنید $n \geq 2$ عددی طبیعی و A مجموعه همه بردارهای به طول n با مولفه‌های $0, 1$ یا $*$ باشد. برای هر دو بردار $x = (x_1, \dots, x_n)$ و $y = (y_1, \dots, y_n)$ در A فاصله x و y را برابر با تعداد i های بین 1 تا n تعریف می‌کنیم که $\{x_i, y_i\} = \{0, 1\}$. ثابت کنید بیشترین تعداد اعضای A که فاصله دوبه‌دو آن‌ها حداقل 1 و حداکثر $n-1$ است برابر است با $3 \times 2^{n-2}$.

پاسخ: فرض کنید $\mathcal{F} \subset A$ و اعضای $\mathcal{F}$ دو به دو فاصله حداقل 1 و حداکثر $n-1$ داشته باشند. مجموعه $\mathcal{F}$ را به دو زیرمجموعه $\mathcal{F}^*$ و $\mathcal{F}'$ افراز می‌کنیم. زیرمجموعه $\mathcal{F}^*$ متشکل از همه بردارهایی در $\mathcal{F}$ است که حداقل یکی از مولفه‌های آن‌ها $*$ است و زیرمجموعه $\mathcal{F}'$ متشکل از همه بردارهایی در $\mathcal{F}$ است که هیچ کدام از مولفه‌های آن‌ها $*$ نیست.

برای هر بردار x در $\mathcal{F}^*$ دو بردار متمایز $\overset{\cdot}{x}$ و $\overset{\cdot}{x}$ را به شکل زیر می‌سازیم. بردار $\overset{\cdot}{x}$ برداری است که با قرار دادن 0 (۱) به جای مولفه‌های $*$ در x بدست می‌آید.

ادعا: اگر $y \in \mathcal{F}^*$ و $y \neq x$ آن‌گاه $\{y, \overset{\cdot}{y}\} \cap \{x, \overset{\cdot}{x}\} = \emptyset$

برهان ادعا: چون $y \neq x$ و فاصله x و y حداقل 1 است پس مولفه‌ای مانند i وجود دارد که درایه‌های i -ام x و y یکی 0 و دیگری 1 هستند. لذا با توجه به تعریف، روشن است که درایه‌های i -ام $\overset{\cdot}{x}$ و $\overset{\cdot}{x}$ یکسان بوده و متفاوت از درایه‌های i -ام $\overset{\cdot}{y}$ و $\overset{\cdot}{y}$ هستند. پس صحت ادعا تایید می‌شود.

در نتیجه با شمارش تعداد اعضای مجموعه $\bigcup_{x \in \mathcal{F}^*} \{x, \overset{\cdot}{x}\}$ داریم

$$2|\mathcal{F}^*| \leq |\{0, 1\}^n \setminus \mathcal{F}'| = 2^n - |\mathcal{F}'|.$$

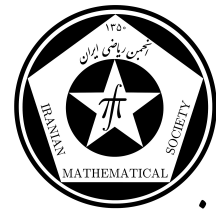
از طرف دیگر، با توجه به تعریف مجموعه‌ی $\mathcal{F}$ ، از بین هر بردار در $\{0, 1\}^n$ و متمم آن فقط یکی می‌تواند در $\mathcal{F}'$ باشد. (منظور از متمم یک بردار x با مولفه‌های 0 و 1 ، بردار یکتایی مانند y با مولفه‌های 0 و 1 است که فاصله y با x برابر n باشد.) بنابراین $|\mathcal{F}'| \leq 2^{n-1}$.

کانال تلگرام مسابقات دانشجویی @SCoIMS

کانال انجمن ریاضی ایران @IranianMathematicalSociety

پاسخ سوالات آزمون نوبت دوم
چهل و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی
انجمن ریاضی ایران
جلسه دوم ۱۴۰۳/۲/۱۲

انجمن ریاضی ایران

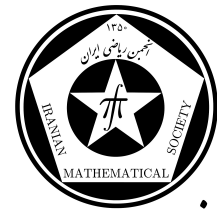
اکنون داریم

$$\begin{aligned} 2|\mathcal{F}| &= 2(|\mathcal{F}^*| + |\mathcal{F}'|) \leq 2^n - |\mathcal{F}'| + 2|\mathcal{F}'| \\ &\leq 2^n + |\mathcal{F}'| \\ &\leq 2^n + 2^{n-1} \\ &= 6 \times 2^{n-2}. \end{aligned}$$

برای اثبات اینکه مجموعه‌ای از بردارها وجود دارد که کران $3 \times 2^{n-2}$ برای آنها اتفاق می‌افتد همه بردارهای n تایی را در نظر بگیرید که مولفه اول و دوم آنها به شکل $(0, *)$, $(1, 0)$, $(1, 1)$ هستند و مولفه‌های سوم تا n م آنها ستاره ندارد (فقط 0 یا 1 در این مولفه‌ها بیاید) تعداد همه این بردارها برابر است با $3 \times 2^{n-2}$.

کانال تلگرام مسابقات دانشجویی @SCoIMS

کانال انجمن ریاضی ایران @IranianMathematicalSociety

(۱۱) فرض کنید n عددی طبیعی باشد و $z_1, z_2, \dots, z_n$ اعدادی مختلط با قدر مطلق ۱ باشند و

$$P(z) = (z - z_1)(z - z_2) \cdots (z - z_n)$$

برای هر عدد حقیقی $1 < r$ ثابت کنید $z_* \in \mathbb{C}$ وجود دارد که $|z_*| = r$ و $|P(z_*)| = r^n$.

پاسخ: کافی است ثابت کنیم

$$\frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} \ln |P(re^{it})| dt = \ln r^n \quad (*)$$

در این صورت طبق قضیه مقدار میانگین برای انتگرال می توان $0 \leq t_* \leq 2\pi$ یافت که

$$\ln |P(re^{it_*})| = \ln r^n$$

و بنابراین $z_* = re^{it_*}$ شرط مسأله را دارد.

برای اثبات رابطه (*) تعریف می کنیم:

$$f(z) = (z - r^2 z_1) \cdots (z - r^2 z_n)$$

توجه کنید که برای هر $1 \leq i \leq n$ ، $|r^2 z_i| = r^2$. پس $f(z)$ هیچ ریشه‌ای در مجموعه زیر ندارد

$$C_r = \{z \in \mathbb{C} : |z| \leq r\}.$$

این نتیجه می دهد که تابع $\ln |f(z)|$ روی C_r تابعی همساز است و لذا

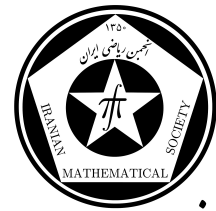
$$\frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} \ln |f(re^{it})| dt = \ln |f(0)| = \ln (r^{2n} |z_1 \cdots z_n|) = 2n \ln r$$

از طرف دیگر برای هر $1 \leq i \leq n$ و هر $z \in \mathbb{C}$ که $|z| = r$

کانال تلگرام مسابقات دانشجویی @SCoIMS

پاسخ سوالات آزمون نوبت دوم
چهل و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی
انجمن ریاضی ایران
جلسه دوم ۱۴۰۳/۲/۱۲

انجمن ریاضی ایران

$$\begin{aligned}|z - r^2 z_i|^2 &= (z - r^2 z_i)(\bar{z} - r^2 \bar{z}_i) \\ &= |z|^2 + r^4 |z_i|^2 - r^2 z_i \bar{z} - r^2 \bar{z}_i z \\ &= r^2 (1 + r^2 - z_i \bar{z} - \bar{z}_i z) \\ &= r^2 (z - z_i)(\bar{z} - \bar{z}_i) \\ &= r^2 |z - z_i|^2\end{aligned}$$

حال چون $P(z) = (z - z_1) \cdots (z - z_n)$ پس برای هر z که $|z| = r$ داریم

$$|f(z)| = |z - r^2 z_1| \cdots |z - r^2 z_n| = r^n |z - z_1| \cdots |z - z_n| = r^n |P(z)|$$

و در نتیجه

$$\frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} \ln |P(re^{it})| dt = \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} \ln (r^{-n} |f(re^{it})|) dt = \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} \ln |f(re^{it})| dt - n \ln r = n \ln r$$

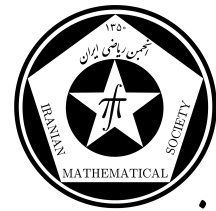
و به این ترتیب اثبات حکم به پایان می‌رسد.

کانال تلگرام مسابقات دانشجویی @SCoIMS

کانال انجمن ریاضی ایران @IranianMathematicalSociety

پاسخ سوالات آزمون نوبت دوم
چهل و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی
انجمن ریاضی ایران
جلسه دوم ۱۴۰۳/۲/۱۲

انجمن ریاضی ایران

۱۲) فرض کنید R یک حلقه یکدار و جابجایی باشد. ایده‌آل I در R را بزرگ گوییم هرگاه I با هر ایده‌آل ناصفر در R ، اشتراک ناصفر داشته باشد. فرض کنید هر ایده‌آل بزرگ در R شامل یک عنصر باشد که مقسوم‌علیه صفر نیست. ثابت کنید مجموع تمام ایده‌آل‌های مینیمال در R توسط یک عنصر خودتوان تولید می‌شود.

پاسخ: ایده‌آل I را برابر مجموع تمام ایده‌آل‌های مینیمال R در نظر بگیرید. اگر $\Sigma = \{J \triangleleft R : I \cap J = 0\}$ آنگاه طبق لم زرن Σ عضو ماکزیمالی مثل K دارد. توجه کنید $IK \subset I \cap K = 0$ که نتیجه می‌دهد $IK = 0$. قرار دهید $J = I \oplus K$ ، نشان می‌دهیم J در R بزرگ است. اگر L یک ایده‌آل ناصفر باشد و $J \cap L = 0$ آنگاه $L \not\subseteq J$ و لذا $L \not\subseteq K$. بنابراین $K + L \notin \Sigma$. در نتیجه $I \cap (K + L) \neq 0$. حال اگر $i = l + k \in I \cap (K + L) \neq 0$ آنگاه $l = i - k \in J \cap L = 0$. بنابراین $l = 0$ و $i = k \in I \cap K = 0$ که تناقض است. این نشان می‌دهد که J یک ایده‌آل بزرگ در R است. طبق فرض مسأله J شامل عنصری مانند x است که مقسوم‌علیه صفر نیست. قرار دهید $x = i + k$ به طوری که $i \in I, k \in K$ اگر A یک ایده‌آل مینیمال R باشد آنگاه $xA \subseteq A \neq 0$ نتیجه می‌دهد $xA = A$. بنابراین $xI = I$. در نتیجه $e \in I$ وجود دارد که $xe = i$ چون $ek \in IK = 0$ داریم $ek = 0$ پس $xe = (i + k)e = ie = xe^2$ که نتیجه می‌دهد $e = e^2$. واضح است که $Re \subseteq I$. برای هر $a \in I$ عنصر $z \in I$ وجود دارد که $a = xz$. بنابراین $a = (i + k)z = iz = exz \in Re$. در نتیجه $I = Re$.

کانال تلگرام مسابقات دانشجویی @SCoIMS

کانال انجمن ریاضی ایران @IranianMathematicalSociety